

سۇئال

پەرۋەردىگارلىقتىكى بىرلىكنىڭ ھەقىقى مەنىسى نىمە ؟

تەپسىلى جاۋاب

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن ، ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭ ئەلچىسىگە بولسۇن .

پەرۋاردىگارلىقتىكى بىرلىكنىڭ مەنىسى : ئاللاھ ئۆزىنىڭ ئىش – ھەركەتلىرىدە ، مەسىلەن : يارىتىش ، پادىشاھلىق ، ئىشلارنى باشقۇرۇش ، رىزىق بېرىش ، ھاياتلىق بېرىش ۋە ئۇنى ئىلىش ، يامغۇر ياغدۇرۇش قاتارلىقلاردا بىر ۋە يالغۇزدۇر دەپ ئىتراپ قىلىش . بىر ئادەمنىڭ تەۋھىدى ، ئۇ ئاللاھ – پەرۋاردىگار ، پادىشاھ ، ياراتقۇچى ، بارلىق نەرسىلەرگە رىزىق بەرگۈچى ، ھاياتلىق ۋە ئۆلۈمنى بەرگۈچى ، پايدا ئېلىپ كەلگۈچى ۋە زىيان سالغۇچى ، دۇئا قىلغۇچىلارغا جاۋاب بەرگۈچى بىردىنبىر زات ، بارلىق ئىشلارنى باشقۇرغۇچى ، بارلىق ياخشىلىق ئۇنىڭ قولىدا ، نىمىنى خالىسا شۇنى قىلالايدىغان زات ، بۇ تەقدىرگە ، ئۇنىڭ ياخشى ۋە يامان ھەر ئىككىلىسىگە ئىشىنىشىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، دەپ ئىتراپ قىلمىغۇچە ، مۇكەممەل بولمايدۇ . ئۆزلىرىگە ئاللاھنىڭ ئەلچىسى ئەۋەتىلگەن مۇشربىكلار تەۋھىدىنىڭ بۇ تەرىپىگە قارشى چىقمىدى ، بەلكى ئۇلار ئومۇمى جەھەتتىن ئۇنى ئىتراپ قىلدى ، ئاللاھ ئىيتقاندا :

« ئەگەر سەن ئۇلاردىن: ئاسمانلار ۋە زېمىننى كىم ياراتتى دەپ سورىساڭ، ئۇلار: ئەلۋەتتە ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى غالىب، ھەممىنى بىلگۈچى (الله) ياراتتى دەيدۇ .»

[ئالتۇن بىزەكلەر <زۇخرۇف> : 9] .

ھەمدە ئۇلار ئاللاھنىڭ بارلىق نەرسىلەرنى تىزگىنلەپ تۇرىدىغانلىقىنى ، ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقى ئۇنىڭ قولىدا ئىكەنلىكىنى ئىتراپ قىلدى . شۇنىڭ بىلەن مەلۇم بولدىكى ، ئاللاھنىڭ پەرۋەردىگارلىقىنى ئىتراپ قىلىش بىر ئادەمنىڭ يىتەرلىك مۇسۇلمان بولىشىغا يىتەرلىك ئەمەس ، ئۇنىڭ تەقەززاسى بولغان ئاللاھنىڭ ئىلاھلىقتىكى بىرلىكىنىمۇ ھەم ئىتراپ قىلىشى ھەمدە ئىبادىتىنى پەقەت ئاللاھقا بىغىشلىشى كىرەك .

بۇ تەۋھىد – يەنى ، پەرۋەردىگارلىقتىكى بىرلىك – ئادەم ئەۋلادلىرىنىڭ ھىچ قايسىسى تەرىپىدىن ئىنكار قىلىنمايدۇ . ھىچكىم دۇنيادا ئوخشاش ئىككى ياراتقۇچى بار دىمەيدۇ . پىرئەۋىندىن باشقا ھىچكىم پەرۋەردىگارلىقتىكى بىرلىك ئىددىيىسى بىلەن مۇنازىرلەشمىدى ، پىرئەۋىن ئۇنى تەكەببۇرلۇق ۋە جاھىللىق بىلەن ئىنكار قىلغان ھەمدە ئاللاھ ئۇنىڭغا لەنەت قىلسۇن – ھەتتا پەرۋەردىگار دەپ دەۋا قىلغان . ئاللاھ ئۇنىڭ سۆزىنى نەقىل قىلىپ مۇنداق دەيدۇ :

« دېدى: مەن سىلەرنىڭ بۈيۈك پەرۋەردىگارڭلار بولىمەن . » [تارىتىپ ئالغۇچىلار <نازىئات> : 24] .

مەن ئەزەمدىن باشقا يەنە بىر ئىلاھنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمەن. [ھىكايىلەر <قەسەس> : 38] .

بۇ ئۇنىڭدىكى تەكەببۇرلۇقتىن ئىدى ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئۆزىدىن باشقا بىرى ئىكەنلىكىنى بىلەتتى . ئاللاھ ئىيتقانداك :

ئۇلار ئۇ ئايەتلەرنى ئىچىدە ئېتىراپ قىلدى ، لېكىن ئۇلار ئۇنى زۇلۇم ۋە تەكەببۇرلۇق قىلىش يۈزىسىدىن ئىنكار قىلدى.]

چۈمۈلىلەر <نەمل> : 14] .

ھەمدە ئاللاھ مۇسانىڭ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرلەشكەن چاغدىكى ئەھۋالىنى بىزگە خەۋەر قىلىدۇ :

« مۇسا: (ئى پىرئەۋن!) بۇلار (يەنى توققۇز ماﻟﻜﻰ جىزە) نى پەقەت ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پەرۋەردىگارى (مېنىڭ راستلىقىمنى

ئىسپاتلايدىغان) دەلىل قىلىپ نازىل قىلغانلىقىنى سەن (گەرچە تىلىڭدا ئىنقار قىلمىساڭمۇ دىلىڭدا ئەلۋەتتە) ئوبدان بىلىسەن،

[ئىسرائىل ئەۋلاتلىرى > بەنى ئىسرائىل < : 102] .

شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆزىمۇ بىردىنبىر پەرۋەردىگار – ئاللاھ ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتكەن .

ئوخشاشلا ، مەجۇسلار <زورۇئاستىرىيانلار> دۇنيادا ئىككى ياراتقۇچى – قاراڭغۇلۇق ۋە يورۇقلۇق بار دەپ

پەرۋەردىگارلىقتىكى بىرلىك ئىدىيىسىنى ئىنكار قىلدى . لېكىن ئۇلار بۇ ئىككى ياراتقۇچى – تەڭ دەپ قارىمىدى ، بەلكى ئۇلار

يورۇقلۇق قاراڭغۇلۇقتىن ياخشى ، چۈنكى ئۇ ياخشىلىقنى يارىتىدۇ، قاراڭغۇلۇق يامانلىقنى يارىتىدۇ ، ھەمدە ياخشىلىقنى

ياراتقۇچى يامانلىقنى ياراتقۇچىدىن ياخشى بولىدۇ . چۈنكى ، قاراڭغۇلۇق مەۋجۇت ئەمەس ۋە يورۇقلۇق چىقارمايدۇ ، يورۇقلۇق

بولسا مەۋجۇت ھەمدە يورۇقلۇق چىقىرىدۇ ، شۇڭا ئۇنىڭ زاتى تىخىمۇ مۇكەممەل ، دىدى .

مۇشربىكلار پەرۋەردىگارلىقتىكى بىرلىكنى ئىتراپ قىلدى دىگەنلىك ئۇلار ئۇنى شۇنداق مۇكەممەل دەرىجىدە قىلدى دىگەنلىك

ئەمەس . بەلكى ئۇلار ئاللاھ يۇقارقى تىلغا ئىلىنغان ئايەتلەردە بىزگە ئىيتقىنىدەك ئۇنى ئومۇمى مەنە جەھەتتە ئىتراپ قىلدى .

بىراق ئۇلارنىڭ ئىتىقادلىرىدا بۇ ئۇقۇمنى ئا جىزلاشتۇرۇۋىتىدىغان خاتالىقلار بار ، مەسىلەن : يامغۇرنى يۇلتۇزلارغا مەنسۇپ

قىلىش ، ئۇلارنىڭ پالچىلار ، سېھرىگەرلەر كۆرۈنمەسلەر <غەيپ> نى بىلىدۇ دەپ ئىتىقاد قىلىشى ، ۋە باشقا ئاللاھنىڭ

پەرۋەردىگارلىقى توغرىسىدىكى شىركلەر . بىراق بۇ خاتالىقلار ئۇلارنىڭ ئىلاھلىقتىكى بىرلىك ۋە پەقەت ئاللاھقىلا ئىبادەت

قىلىش ھەققىدىكى ناتوغرا ئىتىقاتلىرىغا سىلىشتۇرغاندا چەكلىكتۇر .

بىز ئاللاھتىن تاكى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىچە ئۇنىڭ دىنىدا مۇستەھكەم تۇرغۇزۇشنى سورايمىز . ھەمدە ئاللاھ ئەڭ ئوبدان بىلىدۇ

(تېسىر العزیز الحمید / 33 ، والقول المفید / 14) . غا قاراڭ .